

Expunere de motive la

LEGEA

privind buletinul de vot și procedura de vot în vederea
prevenirii și combaterii fraudei electorale

Ținând seama de lungul șir de acuze reciproce, pe care și le-au adus partidele cu privire la fraudarea de-a lungul timpului a alegerilor și de suspiciunile privind incorectitudinea desfășurării alegerilor, în special în străinătate;

Constatând că la fiecare proces electoral desfășurat în ultimii douăzeci de ani au existat încălcări ale Legii electorale, tentative de fraude și fraude, multe nedepistate iar altele, deși depistate, rămase nesancționate;

Luând act de voința declarată a tuturor liderilor și partidelor pentru alegeri corecte;

Pornind de la „Codul bunelor practici în materie electorală” adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept;

În vederea materializării principiului potrivit căruia **„statul trebuie să sancționeze orice fraudă electorală”**;

Cunoscând faptul că oricât de bună ar fi o lege electorală ea poate fi încălcată dacă tehnica și procedura de aplicare nu sunt corecte și riguroase;

Având în vedere:

- necesitatea egalității șanselor candidaților și asigurarea dreptului de vot al tuturor cetățenilor
- libertatea alegătorilor de a-și forma o opinie **fără influențe de natura cadourilor, atențiilor ori mitei electorale.**
- obligativitatea ca autoritățile de stat să aibă o atitudine neutră în ceea ce privește implicarea lor în campania electorală și separarea netă între partide și stat, care să nu permită utilizarea de către partidele aflate la guvernare a resurselor publice în interese de partid
- modul determinant în care acuratețea listelor electorale trebuie să servească un scrutin corect
- **necesitatea recredibilizării procesului electoral în conștiința cetățenilor**
- necesitatea imperativă de înlăturare a posibilităților de fraudare a alegerilor și de eliminare a oricăror suspiciuni privind incorectitudinea procesului electoral
- principiul libertății mass-media și accesul acesteia la fazele procesului electoral și la susținerea candidaților în mod nediscriminator iar reflectarea alegerilor să fie obiectivă și neutră în special în media publică,

asigurarea **corectitudinii alegerilor reprezintă cel mai important moment în viața unei națiuni** și aceasta trebuie să vizeze cel puțin următoarele aspecte:

- Buletinele de vot trebuie astfel realizate încât **să nu poată fi falsificate ori înlocuite cu altele.**
- **Să asigure secretul votului** în sensul că nu trebuie să fie posibil să se facă o legătură între alegător și buletinul de vot,

- Pe tot parcursul procesului de vot **să existe transparență** astfel încât cetățenii, presa scrisă și mijloacele audiovizuale să aibă acces la toate fazele procesului.
- Să existe proceduri care **să împiedice deturnarea voinței electoratului** și contracararea celor peste 25 de metode, identificate până acum, de fraudare a alegerilor.

Pentru falsificarea unei bancnote, care are efect limitat în plan economico-financiar, (până la descoperirea falsului, bancnota circula de un număr de ori) falsificatorul prins este condamnat! **Falsificarea voturilor sau alegerilor înseamnă deturnarea voinței electoratului și poate avea consecințe dezastruoase asupra întregii țări pentru lungi perioade de timp.** De aceea se impune un **buletin de vot și o procedură de vot, riguroase și sigure**, care să permită prevenirea fraudelor electorale de orice fel, depistarea sigură a acestora și sancționarea lor severă, în condițiile legii.

Votul electronic nu poate fi folosit în această etapă din cel puțin următoarele considerente:

-alegerile pot fi ușor fraudate prin manipularea softului. Dată fiind miza extrem de importantă a procesului electoral, precum și ca urmare a faptului că, până acum, la fiecare alegeri au fost constatate fraude și acuze de fraudare a votului, opinăm că există forțe interesate în fraudarea alegerilor iar acestea vor face totul pentru a le fraudă. De aceea sistemul electronic, **într-o țară săracă și în care sunt cumpărători și vânzători de voturi, sistemele electronice de vot NU SUNT SIGURE.** De altfel este de notorietate faptul că sisteme informaționale dintre cele mai performante, respectiv chiar ale NASA, Pentagon, bănci, etc au fost penetrate.

-în plus, votul electronic de tipul „prêt à voter” permite alegătorului să rămână cu un cupon cu care să verifice dacă votul său a fost luat în considerare sau nu. Acest cupon însă reprezintă, **și acesta este cel mai periculos aspect**, posibilitatea de a demonstra altora cum a votat. Aceasta înseamnă că, practic, acest tip de vot poate fi utilizat ca un **mijloc de traficare a votului**, respectiv un fel de perfecționare a procedeului de fraudare cunoscut sub numele de „votul suveică”.

-la nivelul electoratului există o mare masă de electori care nu s-ar descurca și care ar necesita asistență, fapt ce ar duce la influențarea votului.

În ceea ce privește votul prin corespondență, noi, inițiatorii acestui proiect de lege am propus interzicerea acestuia din următoarele motive:

- Nu poate exista certitudinea votului secret și onest, adică în concordanță cu voința și convingerea alegătorului, aflat în țară sau în străinătate. Oricând, un emisar, reprezentând anumite interese, se poate prezenta la alegător, ori la mai mulți alegători, oferindu-le sume de bani ori alte avantaje. Iar alegătorul va vota, în prezența acestui emisar, așa cum emisarul îi va cere.
- Potrivit punctului 4. alin a. din Codul bunelor practici în materie electorală „Pentru fiecare persoană cu drept de vot, **secretul votului nu este numai un drept dar și o obligație**, a cărei nerespectare trebuie să fie sancționată prin anularea oricărui buletin de vot al cărui conținut a fost divulgat.” Ori votul prin corespondență nu poate oferi certitudinea îndeplinirii obligației fiecărui alegător de a asigura secretul votului.
- Dată fiind miza alegerilor și pornind de la practici recente privind coruperea unor alegători din străinătate, procedura votului prin corespondență ar reprezenta o fisură majoră a procesului electoral și, de aceea, **trebuie total înlăturată.**

- În Raportul explicativ, adoptat de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 52-a sesiuni plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002) se subliniază „3.2.3. 38. „...**votarea prin corespondență poate fi folosită mult într-o țară și interzisă în alta pentru a evita pericolul unor eventuale falsificări electorale.**” Și, acest pericol, pentru România, este real. În numele și în spatele unui principiu frumos, acela ca și cetățenii aflați în străinătate să-și poată exercita dreptul la vot, practic, se pot face mari ilegalități și se poate deturna voința electoratului.
- Pe de altă parte nu este moral ca viața și destinele cetățenilor rămași în România să fie determinate de semenii de-ai lor care trăiesc în democrații consolidate și au nivelul de trai cu totul altul decât cel din România și care nu cunosc realitățile concrete din țară, putând fi ușor manipulabili, votul prin corespondență reprezentând o modalitate perfectă de deturnare a voinței acestora.
- În procesul electoral, practic, se aleg persoane care într-un fel sau altul vor gestiona bugetul constituit din taxele și impozitele pe care cei rămași în țară le plătesc. Numai în mică măsură, ori deloc, le plătesc cei care se află în afara țării. Din acest motiv este imoral ca unii să plătească taxe și impozite și alții să decidă gestionarea lor. Este și mai imoral ca acest fapt să se întâmple prin utilizarea unei proceduri, votul prin corespondență, nesigure și ușor traficabile.

Față de cele de mai sus propunem spre dezbateră și aprobare **în procedură de urgență** prezentul proiect de lege care ține de aspectele tehnice ale desfășurării scrutinului:

14.08.2014 IOAN GHISE,
senator independent
[Signature]